

מתקיף לה רב אשי:

ממאי, מנין לך להוכיח את כל זאת ממשתנתו?! והרי:

א. דלמא לעולם אימא לך: אחת בחייו ואחת במותו אין להן כתובת בנין דכרין כדי שלא יבואו לריב ביניהם.

ומאי הוא זה ששנינו: שניה ויורשיה "קודמין" ליורשי ראשונה, דמשמע קדימה בעלמא ואולם לא נפקע זכותם של בני הראשונה אם נותרו נכסים בירושה לאחר גביית בני השניה, ואשר מלשון זה באנו להוכיח ש"אחת בחייו ואחת במותו" יש להן "כתובת בנין דכרין" —

לא כאשר הבנת שבני השניה קודמים ביחס ל"כתובת בנין דכרין" של בני הראשונה, אלא יורשי השניה קודמין ביחס לנחלה של יורשי הראשונה קתני, שאם נותר בירושה

אחר גביית יורשי השניה, יטלו אף יורשי הראשונה עם יורשי השניה נחלה שוה בשוה במותר הירושה. אבל דין "כתובת בנין דכרין" אכן לא קיים כאן כלל.

וכי תימא אם אין המשנה עוסקת בקדימה ל"כתובת בנין דכרין", אלא בקדימת השניה ויורשיה לנחלת יורשי הראשונה, הרי אין משמעות כלל בענין זה לעובדה שהם "יורשי הראשונה", שהרי אין הם באים לירש מכח היותם בני אמם, אלא מכח היותם יורשי המוריש שהוא האב בלבד, ואם כן: שניה ויורשיה קודמין ל"יורשי הראשונה" — למה לי?!

אידי דתנא: "שניה ויורשיה", תנא נמי: "ליורשי הראשונה", כלומר: היות ולגבי כתובת השניה אנו מתיחסים לבניה כ"יורשיה", שהרי מכחה הם באים ליטול את כתובתה, כך גם לגבי הנחלה ליורשי האב מן הראשונה אנו מתיחסים כ"יורשי

וכשם ששאר חובות האב אינם צריכים "מותר דינר" כך חוב זה, זה אינו, שהרי משנה היא לקמן שצריך "מותר דינר", ואילו הנידון אם "ירתון תנן" או "יסכון תנן" היא מחלוקת אמוראים לעיל נה א ולא נחלקו על המשניות.

ב. עוד כתב רבינו עקיבא איגר [כאן], שהוכחת הגמרא היא רק באופן שיש בנכסים כדי כתובת הראשונה ועוד דינר אחד שישאר לבני השניה, שאז אכן תיקשי: למה לא יגבו בני הראשונה את כתובתם, ואותו מותר דינר שיגבוהו בני השניה תתקיים בו נחלה דאורייתא בפריעת כל היורשים את חוב הכתובה של אביהם ש"כתובה נעשית מותר"; אבל אם אין שם מותר דינר מעבר לכתובת הראשונה, אין יכולים בני הראשונה לגבות, שהרי לא נפרע

שאם לא כן בלאו הכי אי אפשר לטרוף ממשועבדים, וכיון שכן הרי אין כאן "מותר דינר", והניחא לתנא קמא במשנה הבאה שאף דינר מטלטלין נעשה מותר, משכחת לה בדינר מטלטלין, אבל לרבי שמעון שם שרק דינר מקרקעי נעשה מותר, איך משכחת לה?!

וביאר רבינו עקיבא איגר [ראה דבריו כאן, ולעיל נב ב], היות ואף אם לא יגבו את כתובת הבנין דכרין אין כאן ירושה דאורייתא, שוב ממילא אין צריך "מותר דינר", שהרי בין כך ובין כך אין כאן נחלה דאורייתא, [וראה עוד לעיל נב ב בדבריו], וכן כתב בספר הפלאה ריש דף צא א, וראה עוד שם.

ואין ליישב שאכן למאן דאמר "יסכון תנן" אין צריך "מותר דינר", ומשום שהרי חוב הוא,